

การบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี

Academic Administration in the New Normal Era of Administrators under the Secondary Educational Service Area Office Narathiwat

ฮาซวัน หะยิมะ¹ และ วัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิล²
Hazwan Hayima¹ and Wanlaya Thammaphiban Inthanin²

Received: 1 ม.ค. 2568
Revised: 10 มี.ค. 2568
Accepted: 12 มี.ค. 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู 269 คน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่น .982 จำนวน 57 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบตัวแปร พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายวิชาการกับบุคลากรสื่อสารเป้าหมายแก่ทุกฝ่าย ใช้ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการหลักสูตร ดูแลการออกแบบทดสอบ และให้คำปรึกษาครูรายบุคคล เพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, วิถีชีวิตใหม่, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) study academic administration in the New Normal Era of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Narathiwat; 2) compare academic administration in the New Normal Era among school administrators; and 3) compile recommendations for academic administration in the New Normal Era for school administrators. The sample consisted of 269 teachers, classified by educational level, selected through simple random sampling by drawing lots. The research instrument was a 57-item, five-point Likert scale questionnaire with a reliability coefficient of .982. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings were as follows:

1) The academic administration in the New Normal Era of school administrators under the Secondary

¹ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล: 661997060@tsu.ac.th

² อาจารย์ ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล: twanlaya@tsu.ac.th

¹ A Master Students, Master of Education Program in Department of Educational Administration, Faculty of Education, Thaksin University, Email: 661997060@tsu.ac.th

² Dr. Lecturer, Program in Research and Evaluation, Faculty of Education, Thaksin University, Email: twanlaya@tsu.ac.th

Educational Service Area Office Narathiwat was at a high level; 2) The comparison of variables showed that teachers with different educational levels had significantly different opinions at the .01 level; and 3) It is recommended that school administrators collaborate with staff in setting academic goals, clearly communicate these goals to all stakeholders, use student achievement data to manage the curriculum, oversee test design, and provide individualized consultation to teachers to support student learning development.

Keywords: Academic administration, New normal, Administrators

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมโลก โดยเฉพาะการเตรียมพร้อมผู้เรียนสำหรับในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้วยการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาในภาพรวม สร้างหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้และทักษะจำเป็นในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถเผชิญหน้ากับเหตุการณ์จริงทางสังคมและเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพ (สุทธิวรณ ตันตริจนาวงศ์, 2560) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ที่มีเป้าหมายที่จะพัฒนาคนในทุกด้านและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่งและมีคุณภาพ โดยการพัฒนาเน้นไปที่การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ การทำให้ครูเป็นครูยุคใหม่ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างความตระหนักให้คนไทยเข้าใจบทบาทและความรับผิดชอบของตนเองในสังคม การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการในระดับนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทำให้นานาชาติเข้าถึงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงประเภทที่เราอาจจะเกิดขึ้นได้ แต่ไม่มีความแน่นอนว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไหร่ และเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็จะมีผลกระทบสูงมาก ความเสี่ยงในครั้งนี้อันได้เป็นแค่ความเสี่ยงระดับชาติแต่เป็นความเสี่ยงระดับมนุษยชาติ วิกฤตการณ์นี้ทำให้เรามีโอกาสย้อนคิดถึงความสำเร็จ ความล้มเหลว โอกาส และยุทธศาสตร์ที่อาจนำเราไปสู่ทางเลือกและทางรอด และกลับมาตั้งหลักใหม่ให้มั่นคงกว่าเดิม (Resilience) คนไทยส่วนใหญ่เติบโตมาด้วยความรู้สึกที่ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ใหญ่โตและอุดมสมบูรณ์เพราะได้ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ยังเด็ก ประเทศไทยยังคงค่อนข้างจะปลอดภัยจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในโลกที่เคยมีความเสี่ยงค่อนข้างต่ำสำหรับคนไทยในอดีต การมองอนาคตของประเทศจึงอาจไม่ใช่เป็นเรื่องสำคัญ แต่ในโลกปัจจุบันที่มีความผันผวน และความไม่แน่นอนสูง มีภัยพิบัติที่ไม่คาดฝัน เช่น โควิด 19 และภัยธรรมชาติต่าง ๆ การเตรียมการสำหรับอนาคตจึงกลายเป็นเรื่องจำเป็น แต่การที่จะมองภาพอนาคตนั้นมีความจำเป็นต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่ได้เกิดขึ้นศักยภาพตำแหน่งของประเทศไทยในเวทีโลกตลอดจนเห็นแนวโน้มใหญ่ ๆ ที่เป็นพลังขับเคลื่อนสังคม เศรษฐกิจอยู่ เราจึงจะคาดการณ์อนาคตที่เชื่อว่าจะเกิดขึ้นได้ (Plausible Futures) เพื่อเตรียมการได้ดีขึ้น (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2566)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ต้องมีการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพโดยมุ่งการพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านการจัดโปรแกรมการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) โดยมีงานอื่น ๆ เป็นงานส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ การปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ในบทบาทหน้าที่การเป็นผู้นำด้านการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูให้มีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (วิเศษ ผลทอง, 2562)

การศึกษาในยุค New Normal เป็นการปรับเปลี่ยนแนวทางเพื่อมุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยหลักสูตรควรได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) และต้องมีการสื่อสารที่ชัดเจนกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังจำเป็นต้องเพิ่มความยืดหยุ่นทั้งในด้านเวลาและรูปแบบการเรียนการสอน ผู้สอนควรออกแบบกระบวนการเรียนรู้และการสอนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งวางแผนการประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับทักษะด้านภาษาและการคำนวณเป็นพิเศษ เพื่อลดความเสี่ยงของการสูญเสียโอกาสทางการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินผลควรเน้นความรับผิดชอบและคำนึงถึงโอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียน มากกว่าการยึดติดกับผลคะแนนสอบ ทั้งนี้การเตรียมความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้สอนและผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญในการปรับตัว

เข้าสู่การเรียนรู้ในยุค New Normal อย่างมีประสิทธิภาพของการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ของเราทุกคน รวมถึงการบริหารจัดการศึกษาที่ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป

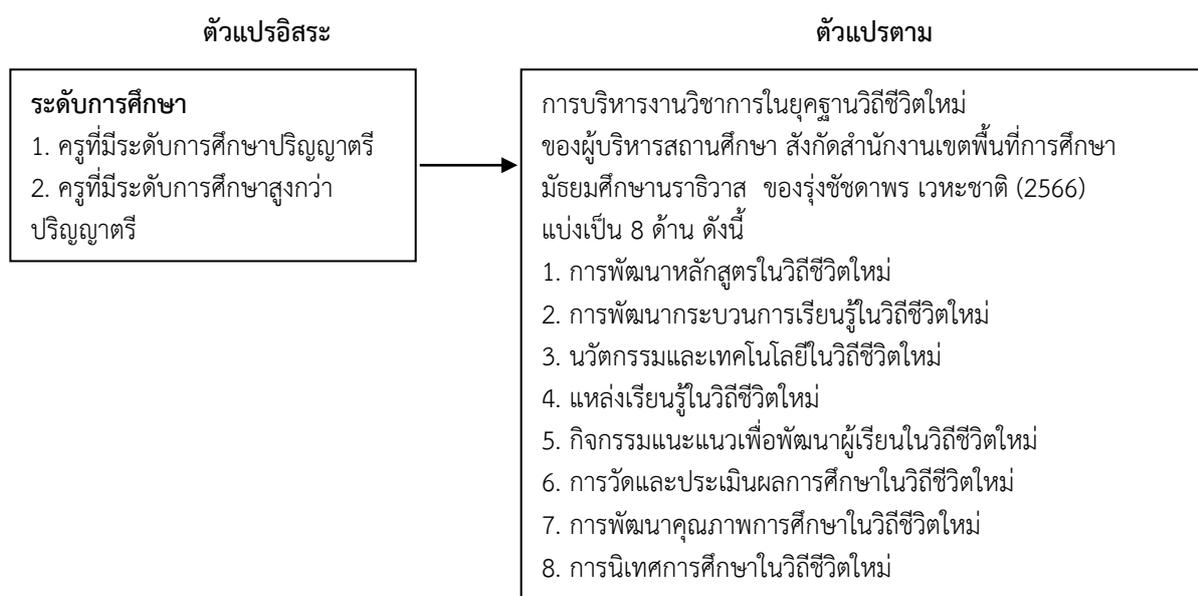
จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

กรอบแนวคิด

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีต่าง ๆ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ตามแนวทางของรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2566) ได้กำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการยุควิถีใหม่ไว้ว่าการบริหารงานวิชาการถือเป็นการบริหารหัวใจสำคัญของการศึกษาที่ต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) เป็นการสร้างความเปลี่ยนแปลงและก่อให้เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่ ถือเป็นยุควิถีใหม่ของการบริหารงานวิชาการเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2566) โดยมีแนวทางการบริหารงานวิชาการยุควิถีชีวิตใหม่ แบ่งเป็น 8 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรในวิถีชีวิตใหม่ 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่ 3) นวัตกรรมและเทคโนโลยีในวิถีชีวิตใหม่ 4) แหล่งเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่ 5) กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนในวิถีชีวิตใหม่ 6) การวัดและประเมินผลการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ 7) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ 8) การนิเทศการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ โดยแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 882 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 269 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกครูผู้สอนตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนของสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	4	142	64
ขนาดกลาง	11	528	150
ขนาดใหญ่	2	212	55
รวม	17	882	269

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 1 ข้อ จำแนกเป็น ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุคนวัตกรรมวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert (1967) Rating Scale 5 ระดับ จำนวน 57 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 8 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของการบริหารงานวิชาการในยุคนวัตกรรมวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดกลาง

2.2 นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และนำไปทดลองใช้ (Try-Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับครุกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach (1990) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .982 แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้แก่ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผ่านระบบ Google Form โดยส่งแบบสอบถามทั้งหมด 269 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับการศึกษา โดยวิเคราะห์คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับ issue1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดของการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าของ บุญชม ศรีสะอาด (2543)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยการทดสอบ ค่า t-test , F-test และทดสอบ One Way ANOVA ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ในกรณีที่มีการทดสอบเอฟ (F-test) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวิธี Least Significant Difference (LSD)

ตอนที่ 4 ประมวลข้อเสนอนะในการดำเนินงานตามการบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดย รวบรวมจัดเป็นรายด้าน ตามตัวแปรตาม

สรุปผล

การบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า การบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในวิถีชีวิตตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในวิถีชีวิตใหม่ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับการบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 269		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. การพัฒนาหลักสูตรในวิถีชีวิตใหม่	3.8575	0.7006	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่	3.8903	0.7233	มาก
3. นวัตกรรมและเทคโนโลยีในวิถีชีวิตใหม่	3.8897	0.7436	มาก
4. แหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	3.8800	0.7176	มาก
5. กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนในวิถีชีวิตใหม่	3.9011	0.7883	มาก
6. การวัดและประเมินผลการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่	3.9040	0.7212	มาก
7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่	3.9078	0.7648	มาก
8. การนิเทศการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่	3.9227	0.7377	มาก
โดยรวม	3.8941	0.6696	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในราชธานี จําแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่า

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในราชธานี จําแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา โดยภาพรวมครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในราชธานีแตกต่างกันและเมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในราชธานีทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสําคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในราชธานี ในภาพรวมและรายด้าน จําแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	Sig.
	ปริญญาตรี (n = 248)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 21)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การพัฒนาหลักสูตรในวิถีชีวิตใหม่	3.8306	0.6864	4.3651	0.5711	-4.048	.000**
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่	3.8543	0.7154	4.4167	0.5279	-4.541	.000**
3. นวัตกรรมและเทคโนโลยีในวิถีชีวิตใหม่	3.8579	0.7419	4.3968	0.4950	-4.573	.000**
4. แหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่	3.8445	0.7178	4.3605	0.4773	-4.539	.000**
5. กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนในวิถีชีวิตใหม่	3.8702	0.7884	4.3714	0.5909	-3.624	.001**
6. การวัดและประเมินผลการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่	3.8797	0.7273	4.3333	0.4378	-4.280	.000**
7. การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่	3.8823	0.7563	4.3810	0.5653	-3.767	.001**
8. การนิเทศการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่	3.8919	0.7369	4.4095	0.5118	-4.275	.000**
โดยรวม	3.8599	0.6604	4.3810	0.4986	-4.468	.000**

** แทน มีนัยสําคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ประมวลข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในราชธานี จากการให้ข้อเสนอแนะของครู ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อความเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุครฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในราชธานี ซึ่งเป็นข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในราชธานี โดยได้ให้ข้อมูลในแบบสอบถามและสามารถแยกประเด็นในแต่ละด้าน รวม 8 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในวิถีชีวิตใหม่ เน้นการออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ให้สามารถปรับตัวได้ตามการเปลี่ยนแปลงในสังคมและความต้องการของผู้เรียน

3.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่ สร้างการเรียนรู้แบบผสมผสานในห้องเรียนกับการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างยืดหยุ่น

3.3 ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีในวิถีชีวิตใหม่ ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการข้อมูลและการติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้แม่นยำและทันสมัย

3.4 ด้านแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ สร้างแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ทันสมัยและใช้งานง่าย

3.5 ด้านกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนในวิถีชีวิตใหม่ ปรับปรุงรูปแบบการแนะแนวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน โดยเน้นทักษะการปรับตัวและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.6 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ ปรับการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตใหม่ โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและเหมาะสมกับทักษะที่ต้องการพัฒนา ใช้เทคโนโลยีในการประเมินผล เช่น การประเมินผ่านออนไลน์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและรวดเร็ว

3.7 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ พัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างการปฏิบัติงานการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับยุคสมัย

3.8 ด้านการนิเทศการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ ส่งเสริมนวัตกรรมในการนิเทศการศึกษา เช่น การนิเทศผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถติดตามและสนับสนุนการพัฒนาการสอนของครูได้ตลอดเวลา

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในยุควิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในวิถีชีวิตตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในวิถีชีวิตใหม่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการกำกับ ติดตาม และมีการจัดการส่งเสริมในการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ การแนะนำ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัตพงษ์ ช่ออั้งชัน และวัลลภา อารีรัตน์ (2565) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและมากที่สุดโดยด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และติดต่อสื่อสารร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชน และส่งเสริมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นลำดับแรกและสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของ อาคม มาตา (2564) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ครูด้านต่าง ๆ และเปลี่ยนประสบการณ์ และอุปสรรคที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การบันทึกข้อมูลผ่าน Google Form การจัดทำแผนที่บ้านของนักเรียนโดย Google Map การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้บริหารและครู ผู้บริหารและผู้ปกครองรวมถึงชุมชน หรือระหว่างครูกับผู้ปกครอง ควรได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทการจัดการเรียนรู้ในยุค New Normal นอกจากนี้ การกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนควรสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไป พร้อมทั้งรายงานผลการเรียนรู้ต่อที่ประชุมโรงเรียนเพื่อเปิดโอกาสในการปรึกษาหารือและแก้ไขปัญหา ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง อีกทั้งการนำระบบนิเทศมาใช้ควบคู่กับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning จะช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน พร้อมทั้งเพิ่มศักยภาพครูในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลภายในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในวิถีชีวิตใหม่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารสนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ มีการวิเคราะห์และปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและความต้องการของผู้เรียน อย่างไรก็ตามยังขาดการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของนงนุช ชมะหะที (2566) ที่ระบุว่าการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่ควรพัฒนา ด้านหลักสูตรสถานศึกษาและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผ่านกระบวนการ PDCA และงานวิจัยของลักษณะประภา สุวรรณสมบัติ (2565) ซึ่งว่าการมีส่วนร่วมจากคณะครูและบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา แต่ยังคงต้องปรับปรุง

เพื่อรองรับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น COVID-19 สอดคล้องกับแนวคิดของ Obrad (2020) ได้กล่าวว่าการปรับปรุงหลักสูตรการสอนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ การปรับโครงสร้างองค์การการศึกษาให้ทันสมัย เป็นการตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2563) เสนอว่าหลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นรองรับการพัฒนาทักษะใหม่ (Re-Skill) และเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยปรับให้เหมาะกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม มีการประเมินผลที่หลากหลาย รวมถึงออกแบบการสอนทั้งออนไลน์และออฟไลน์ให้ตอบโจทย์วิถีชีวิตใหม่

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงตามสภาพวิถีชีวิตใหม่ และส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนในด้านนี้ยังมีความเข้มข้นน้อย ในบางส่วนกระบวนการเรียนการสอนมีความหลากหลาย โดยคำนึงถึงความถนัด ความสนใจ และการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง สถานศึกษามีการพัฒนาครูผู้สอนเกี่ยวกับแผนการสอนและวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนการจัดการเรียนรู้ใน 5 รูปแบบ ได้แก่ On-Site, On-Air, Online, On-Hand และ On-Demand ซึ่งเป็นแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในสถานการณ์ COVID-19 สอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2563) ที่เน้นการเรียนรู้แบบ New Normal เช่น การเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์อัจฉริยะ การโค้ชออนไลน์ การเรียนรู้ตามบริบทจริง การทำโครงการ และ Personalized Learning ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถเฉพาะตัวของผู้เรียน นอกจากนี้ งานวิจัยของสาวตรี ปราบนอก (2562) ยังระบุว่าการบริหารงานวิชาการด้านกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงและส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสังคม

1.3 ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีในวิถีชีวิตใหม่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่หลากหลายเพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและผู้บริหาร วิเคราะห์วิจัยถึงความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ เพราะสถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อของครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และควรมุ่งพัฒนาส่งเสริมให้ครูได้ผลิตสื่อประกอบการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Schwenger (2019) การเรียนการสอนในฐานวิถีชีวิตใหม่จึงเป็นการปรับแนวทางการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ เช่น การเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด การสอนเพื่อเป็นการกระตุ้นพัฒนาให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นและควรมีการประเมินการใช้สื่อทุกครั้งหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการใช้สื่อ เพื่อหาแนวทางพัฒนาปรับปรุง สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตพงษ์ ช่ออั้งชัน และวัลลภา อารีรัตน์ (2565) แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ดิจิทัลและการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ครูและผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลาย มีการจัดเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ สำหรับการเรียนรู้ในแต่ละ Platform และวิธีการที่จะช่วยทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกช่องทางการเรียนรู้ของตนเอง ภายใต้การดูแลจากครูผู้สอนและพัฒนาระบบเทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้และส่งเสริมการดำเนินงานในวงจรคุณภาพ PDCA

1.4 ด้านแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารให้บริการแหล่งเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่การเปิดโอกาสให้ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมยังอยู่ในระดับต่ำกว่าสถานศึกษา มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่หลากหลาย โดยเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองตามความสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของสินีนานา นาสีแสน, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ และวัชรวิ แซงบุญเรือง (2565) ที่เสนอให้พัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่ายและไม่มีค่าใช้จ่าย พร้อมจัดแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริงให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ทั้งออนไลน์และออฟไลน์อย่างเสมอภาค และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนรู้จักแหล่งเรียนรู้ที่สามารถใช้งานได้ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2563) ที่เน้นการเรียนรู้จากสภาพจริง การทำโครงการ และการบูรณาการความรู้ เพื่อแก้ปัญหาในครอบครัวและชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้สอนที่เป็นผู้เชี่ยวชาญการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Andersson et al. (2024) ได้กล่าวว่าการสร้างความไว้วางใจในตัวผู้บริหารการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมรับมือกับวิกฤตในอนาคต โดยการสร้างบรรยากาศที่ดีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนทางจิตวิทยาอย่างเหมาะสม เป็นสิ่งที่จำเป็นในการเสริมสร้างความมั่นใจและความสามารถในการเรียนรู้

1.5 ด้านกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนในวิถีชีวิตใหม่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานด้านการแนะแนวกับสถานศึกษาอื่น ๆ และเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และผู้บริหารจัดระบบแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาโดยผู้บริหารคำนึงถึงความสำคัญทางด้านข้อมูล ในการศึกษาต่อของนักเรียน จึงมีการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อแลกเปลี่ยนการปฏิบัติงานกับสถานศึกษาอื่น ๆ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ นิรนาท แสนสา (2564) ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการวางแผนพัฒนา ตนเองด้านการศึกษาและอาชีพของนักเรียน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม แนะแนวโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความสามารถในการวางแผนพัฒนาตนเองด้านการศึกษาและอาชีพ หลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ รังสรรค์ พรหมมา, สายรุ่ง ธิตา และไพโรภ รัตน์ชูวงศ์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสำหรับการจัดการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New Normal) ในโรงเรียน ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ผลการประเมินแนวทางการบริหารสำหรับการ จัดการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New Normal) ในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

1.6 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารให้น้ำหนักกับการประเมินผลระหว่างการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ขณะที่การใช้ วิธีการประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดผู้บริหารได้กำหนดนโยบายด้านการวัดและประเมินผล จัดหาอุปกรณ์ และส่งเสริมความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวัดผล รวมถึงการจัดการสอบและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐณิโกนต์ ทองโคตร และวานิช ประเสริฐพร (2564) ที่เสนอให้เน้นการประเมิน ตามสภาพจริงและจัดทำแนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือวัดผลให้มีมาตรฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Sano and Sumiya (2021) ทำการศึกษาเรื่อง “ความหลากหลายของกลยุทธ์การศึกษาประถมศึกษาผลจากสี่ประเทศในเขตสหราชอาณาจักรต่อวิกฤตการณ์ COVID-19” ที่ได้กล่าวว่าการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม และตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของแต่ละประเทศในการรักษาคุณภาพการศึกษาและการเข้าถึงการศึกษาที่เท่าเทียม นอกจากนี้งานวิจัยของอัญสิลา แสนภูมิ (2565) พบว่าสถานศึกษามีการปรับปรุงเครื่องมือวัดผลการเรียน รวบรวมเอกสารที่ เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน และดูแลงานทะเบียนนักเรียนให้ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นปัจจุบัน ซึ่งช่วยสนับสนุนการประเมินผลที่มี ประสิทธิภาพในยุค 4.0.

1.7 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงานกับสถานศึกษาอื่นเพื่อปรับปรุงระบบประกัน คุณภาพภายใน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบนี้ในระดับมาก โดยการดำเนินการเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมถึงการกำหนด มาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนา และการประเมินผลตามแผนการศึกษาผลการวิจัยของ ญัฐชยา จิวประเสริฐ (2563) เสนอให้ใช้วงจรคุณภาพ PDCA ในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้ความสำคัญในการกำหนดบทบาทและหน้าที่ ที่ชัดเจนในการติดตามและประเมินผล และการศึกษาโดย กิตติ์ดนัย แจ่มแสงทอง (2564) แสดงถึงความสำคัญของการกำหนด มาตรฐานการศึกษาและการวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง ส่วนการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการจาก ชัยยุทธ บุญเดิม (2564) และการสร้างแนวทางที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถี ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hoy and Miskel (2001) ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งแสดงถึงคุณภาพของ สถานศึกษาที่ดำเนินโดยผ่านเครือข่ายบุคคลและตามบทบาทขององค์กร

1.8 ด้านการนิเทศการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหาร ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการปฏิบัติงานกับหน่วยงานอื่นได้ดีที่สุด และมีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ แต่ค่าเฉลี่ย ต่ำสุดอยู่ที่การจัดกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ภายในองค์กร ซึ่งอาจเป็นเพราะการสนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน ยังไม่เพียงพอในบางด้าน งานวิจัยของ วรณภา ธรรมจันทร์ (2562) พบว่าองค์ประกอบของการนิเทศภายในโดยใช้แนวคิดชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การดำเนินงานการนิเทศ และการประเมินผล ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรองกาญจน์ สังข์ทอง, ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ และพระครู ประโชติกิจจาภรณ์ (2566) ที่ศึกษาแบบการนิเทศการสอนในยุควิถีชีวิตใหม่ พบว่าการนิเทศมี 5 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม

ก่อนสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอน การบริหารชั้นเรียน และการวัดผลการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนหลากหลาย เช่น On Site, Online, On Air, On Demand, On Hand และ Blended Learning ซึ่งได้รับการประเมินว่าเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการได้

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครจำแนกตามตัวแปร ระดับการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครจำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา โดยภาพรวมครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครแตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ทุกด้านแตกต่างกัน ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนครทุกด้านแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการเรียนรู้และประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ทุกด้านแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นูร์โลลา หลังปูเต๊ะ (2565) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 พบว่าผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีกับสูงกว่าปริญญาตรีโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แตกต่างจาก ชิดารัตน์ วรรณพันธ์ และสมหญิง จันทุไทย (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผลและการประเมินผล รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา งานนิเทศการศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน รวมถึงมาตรฐานการศึกษา ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ที่มีการศึกษาทั้งสองระดับมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญในงานวิชาการที่คล้ายคลึงกัน

ดังนั้นจากการศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่าการบริหารงานวิชาการในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการนิเทศการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ แสดงว่าผู้บริหารมีการจัดการบริหารงานได้ทันในช่วงเวลาที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง มีการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมวางแผนกับครูเพื่อพัฒนาการสอนที่เน้น Active Learning และเทคนิคการสอนที่หลากหลายจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน (PLC: Professional Learning Community) แบ่งตามระดับชั้นเรียนและครอบครัวกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้ สภาพปัญหา ความสำเร็จและการแก้ไขเพื่อการพัฒนาในครั้งต่อไป สร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อกำกับติดตามผลการเรียนรู้และสุขภาพของผู้เรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในวิถีชีวิตใหม่ ผู้บริหาร ครู ชุมชน และกรรมการสถานศึกษา ควรร่วมประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญและจำเป็นในการสร้างหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมประชุมวางแผน เพื่อให้ครูพัฒนาการเรียนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ และหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online) หรือผ่านโทรทัศน์ (On-Air) ในระบบดิจิทัล หรือเรียนในชั้นเรียน (On-Site) เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ในภาวะ New Normal ส่งเสริมการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและจัดทำรายงานผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในวิถีชีวิตใหม่ ควรมีการพัฒนานโยบายและแนวปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของครู โดยเฉพาะการส่งเสริมการศึกษาต่อและการพัฒนาทางวิชาการของบุคลากรทุกระดับใช้ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการหลักสูตร

1.3 ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมายวิชาการกับบุคลากรมีการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เพื่อลดช่องว่างในการบริหารงานวิชาการ และสร้างความเข้าใจร่วมกันในแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่เพิ่มขึ้น

2.2 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ตามความคิดเห็นในเชิงคุณภาพ เพื่อได้แนวทางที่หลากหลายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรองกาญจน์ สังข์ทอง, ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่ และพระครูประโชติกิจจาภรณ์. (2566). รูปแบบการนิเทศการสอนในยุครุณานวิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 5(1), 243-252.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตต์ดัดน้อย แฉ่งแสงทอง. (2564). รูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(5), 302-317.
- ชัยยุทธ บุญเต็ม. (2564). *แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอพิบูลมังสาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐณิกันต์ ทองโคตร และวานิช ประเสริฐพร. (2564). *แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5*. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 10(37), 113-123.
- ณัฐชา จิวประเสริฐ. (2563). *แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตามวงจรคุณภาพPDCA ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ธิดารัตน์ วรรณพันธ์ และสมหญิง จันทุไทย. (2563). *ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*, 7(6), 217-228.
- นงนุช ชะมะที. (2566). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุควิถีใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิรนาท แสนสา. (2564). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล*. *วารสารจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต*, 11(1), 97-110.

- นุรโลลา หลังปูเต๊ะ. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นัตพงษ์ ช่ออั้งขัน และวัลลภา อารีรัตน์. (2565). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่. วารสารวิชาการปัญญาภิธาน, 7(2), 256-268.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยทางการวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2566). การบริหารงานวิชาการเพื่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในวิถีชีวิตใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: เทมการพิมพ์.
- รังสรรค์ พรหมมา, สายรุ่ง ธิตา และ ไพโรภ รัตนชูวงษ์. (2563). แนวทางการบริหารสำหรับการจัดการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New Normal) ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ลักษณ์ประภา สุวรรณสมบัติ. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ สถานศึกษาตามแบบชีวิตวิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วรรณภา ธรรมขันธุ์. (2562). แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 7(28), 192-201.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2563). New normal ทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิศวะ ผลทอง. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สาวิตรี ปรานอก. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำการเปลี่ยนแปลงการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ เขต 6. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สินีนานา นาสีแสน, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ และวิชรี แสงบุญเรือง. (2565). สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 12(4), 1-15.
- สุทธิวรรณ ตันตริจนวนงศ์. (2560). ทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัย ศิลปากรฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 10(2), 2843-2854.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- อาคม มาตา. (5 พ.ค. 2564). สัมภาษณ์. ผู้อำนวยการโรงเรียน.
- อัญชิสา แสนภูมิ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Andersson, C., Berman, A. H., Lindfors, P. and Bendtsen, M. (2024). Trust in academic management during the COVID-19 pandemic: longitudinal effects on mental health and academic self-efficacy. *Cogent Education*, 11(1), 1-10.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed.). New York: Harper & Row, Publishers.
- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2001). *Educational Administration. Theory, Research, and Practice* (4th ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale, in Reading in Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.

- Obrad, C. (2020). Constraints and consequences of online teaching. *Sustainability*, 12(17), 1-23.
- Sano, H. and Sumiya, L. A. (2021). Variety of Strategies in Primary Education: The Responses of the Four UK Nations to the COVID-19 Crisis. *European Journal of Educational Management*, 4(2), 127-139.
- Schwenger, B. K. (2019). Creating blended learning experiences requires more than digital skills. *Pacific Journal of Technology Enhanced Learning*, 2(1), 35